

Inenten tegen baarmoederhalskanker: ja of nee?

Tien meest gestelde vragen over de HPV-vaccinatie

In april valt de brief over de 'prik tegen baarmoederhalskanker' weer op de mat. Alle meisjes die twaalf jaar zijn tussen 31 augustus 2009 en 1 september 2010, krijgen een uitnodiging om zich te laten inenten. Dit heet de HPV-vaccinatie. HPV betekent Humaan Papilloma Virus. Dit virus kan soms baarmoederhalskanker veroorzaken.

Wat u vooraf moet weten:

1. HPV is een seksueel overdraagbaar virus (SOA). Je krijgt het vooral door seksueel contact te hebben met verschillende mannen. De prik beschermt niet tegen het *oplopen* van deze SOA!
2. Er bestaan wel honderd soorten HPV. De meeste zijn onschuldig. Van 40 soorten wordt je ziek en van 13 soorten kun je kanker krijgen. De HPV-vaccinatie beschermt tegen 2 van deze kankerverwekkende virussen. Deze 2 virussen zijn weliswaar verantwoordelijk voor 70% van alle gevallen, maar tegen de overige 30% beschermt de prik niet.
3. Baarmoederhalskanker is goed te behandelen. Als je er op tijd bij bent, is de kans op genezing vrijwel 100%.
4. Het ontstaan van baarmoederhalskanker is tijdig op te sporen als je consequent deelneemt aan het bevolkingsonderzoek ('uitstrijkje'). Gemiddeld overleeft bijna 75% de ziekte. Van de mensen die toch aan baarmoederhalskanker overlijden, heeft het merendeel niet of niet tijdig een uitstrijkje laten maken.
5. Baarmoederhalskanker is een relatief weinig voorkomende kanker in Nederland. Ieder jaar wordt bij ongeveer 580 vrouwen tussen de 30 en 50 jaar baarmoederhalskanker ontdekt. Ongeveer 200 vrouwen overlijden eraan. (Ter vergelijking: borstkanker komt jaarlijks bij zeker 12.000 vrouwen voor en aan darmkanker overlijden jaarlijks 4.500 mensen.)

Deze vragen komen aan bod:

1. Waarom krijgt mijn dochter deze post?
2. Zijn de prikken verplicht?
3. Wat zijn de gevolgen van niet inenten?
4. Zijn er andere manieren om baarmoederhalskanker te voorkomen?
5. Mag mijn dochter zelfstandig beslissen over deze prik?
6. Wat moet ik doen als ik mijn dochter niet wil laten inenten?
7. Kunnen mijn zonen ook met het HPV besmet raken?
8. Wie helpt mij bij het maken van een keus?
9. Wat is het standpunt van de NPV?
10. Waar kan ik terecht voor meer informatie?

1. Waarom krijgt mijn dochter deze post?

Uw dochter heeft de leeftijd waarop ze volgens de overheid binnenkort 'op vrijersvoeten gaat' en seksueel actief wordt. HPV wordt vrijwel alleen maar verspreid door seksueel contact. Vaccineren tegen dit seksueel overdraagbare virus heeft alleen nut als je het nog niet hebt opgelopen. Daarom wil de overheid jonge meisjes laten prikken (ruim) voordat ze seksueel actief worden. Voor veel jongeren is dat ergens tussen hun 12^e en 16^e. Daarom is de leeftijd van 12 jaar gekozen om standaard in te enten. Je laten inenten op latere leeftijd is ook mogelijk. Maar dat is dan wel op eigen kosten.

2. Zijn de prikken verplicht?

Nee, de prikken zijn niet verplicht. De mogelijkheid om gratis te worden ingeënt, is een initiatief van de overheid. De vaccinatie bestaat uit drie prikken en wordt uitgevoerd door de GGD bij u in de buurt. Meisjes/vrouwen kunnen zich ook op latere leeftijd laten inenten. Maar dat is dan wel op eigen kosten.

3. Wat zijn de gevolgen van niet inenten?

Wanneer je geen wisselende seksuele contacten hebt, is de kans op besmetting met HPV vrij klein (10%). Raak je toch besmet, dan ruimt het lichaam in veel gevallen het virus zelf weer op. De kans dat je later dan alsnog baarmoederhalskanker krijgt, is vrijwel nul. Ontstaan er wel afwijkende cellen, dan is het bevolkingsonderzoek ('uitstrijkje') in bijna alle gevallen voldoende om grote problemen te voorkomen.

2

Dit toont volgens de NPV aan dat bij een leefstijl waarbij er alleen seksueel contact is met je eigen partner inenten niet nodig is. Wanneer de partner wel wisselde contacten heeft gehad, kan de vrouw alsnog voor inenten kiezen.

4. Zijn er andere manieren om baarmoederhalskanker te voorkomen?

Ja, die zijn er. Het verspreiden en oplopen van HPV is een gevolg van het hebben van wisselende seksuele contacten. Seksueel contact met alleen je eigen partner en seksuele onthouding voorkomen dat. Deze leefwijze blijft de meest effectieve manier om het virus – en daarmee de baarmoederhalskanker die soms het gevolg kan zijn – te voorkomen.

Het is belangrijk op te merken dat ook bij een monogame relatie (samenleven met alleen de eigen man of vrouw) en bij seksuele onthouding er een hele kleine kans is op een HPV-infectie en daarmee op het risico om (een voorstadium van) baarmoederhalskanker te ontwikkelen.

Een andere manier waarop je de ziekte kunt voorkomen, is consequent meedoen aan het 'uitstrijkje' (bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker). Door dit uitstrijkje kan de ziekte vaak al in een voorstadium (afwijkende cellen) worden opgespoord. Als het ontstaan van de ziekte op tijd wordt behandeld, komt het niet tot echte baarmoederhalskanker. De genezingskans is dan vrijwel 100%.

5. Mag mijn dochter zelfstandig beslissen over deze prik?

Beslissen over het halen van een prik, is een medisch besluit. Dit valt onder de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO). Deze patiëntenwet regelt rechten en plichten van artsen en patiënten. De wet spreekt over een 'toenemende verantwoordelijkheid voor jongeren van 12 tot 16 jaar, maar het vertrekpunt is de wilsonbekwaamheid van een 12-jarige. Medische besluiten moeten daarom in goed onderling overleg met elkaar worden genomen.

Wanneer uw dochter bij de GGD verschijnt voor deze inenting, gaat men ervan uit dat ouders geen bezwaar hebben ('veronderstelde toestemming'). De NPV is van mening dat dit een te vrije uitleg is van de wet. De arts/assistent weet immers niet of er ook daadwerkelijk overleg is geweest met ouders.

6. Wat moet ik doen als ik mijn dochter niet wil laten inenten?

In de eerste plaats is het belangrijk dat u met uw dochter praat over de reden waarom u haar niet wilt laten inenten. Vervolgens vult u de antwoordkaart in die u bij de oproep heeft gekregen. Hierop kunt u aangeven wat de reden is om niet te laten inenten.

7. Kunnen mijn zonen ook besmet raken?

Ja, ook jongens kunnen een HPV-infectie krijgen én doorgeven. Ook voor jongens geldt dat ze het virus vooral oplopen (en overdragen) door wisselend seksueel contact. Omdat jongens geen baarmoederhalskanker kunnen krijgen, worden ze niet ingeënt tegen HPV.

8. Wie helpt mij bij het maken van een keus?

Vraagt u zich af wat u met de oproep voor de prikken aan moet? Wilt u doorpraten met iemand die uw principes deelt? Leden en niet-leden van de NPV kunnen bellen tijdens **spreekuren op maandag- en donderdagmiddag van 13.30 – 16.30 uur**. Bel (0318) 54 78 88. Wij zitten klaar om naar u te luisteren! U kunt uw vragen ook mailen naar info@npvzorg.nl. U krijgt dan binnen een paar dagen antwoord.

Wij hebben de vragen bij wel of niet inenten voor u op een rijtje gezet in een keuzehulp. De keuzehulp vindt u op onze website en kunt u kosteloos bij ons bestellen. Bel (0318) 54 78 88 of mail naar info@npvzorg.nl. Wij sturen u dan zo snel mogelijk meer informatie toe.

9. Wat is het standpunt van de NPV?

De NPV plaatst acht kritische kanttekeningen bij deze vaccinatiecampagne. Die staan in een uitvoerige notitie (zie onze website of bel met (0318) 54 78 88). Op onze website leest u dat de NPV niet de enige is die vragen stelt bij de HPV-vaccinatie.

Samengevat: Wat opvalt is dat deze relatief dure vaccinatie een schijnzekerheid biedt. Er blijft namelijk een risico van 30% op baarmoederhalskanker bestaan. Het nut is beperkt: Bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker en tijdige behandeling geeft een bijna 100% genezingskans. Wie kanker krijgt, heeft veelal de oproep voor het bevolkingonderzoek genegeerd. In de voorlichting wordt gezegd dat een meisje 'niet per se' toestemming nodig heeft van haar ouders, maar dat is een te vrije interpretatie van de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO). In de voorlichting wordt niet gesproken over het belangrijke aspect van de levensstijl: wisselende seksuele contacten vanaf jonge leeftijd is het kritiekloze uitgangspunt. Vanuit deze gekleurde insteek worden ouders gedwongen nú met hun 12-jarige dochter in gesprek te gaan. Voor wie leeft bij de Bijbel, zijn Gods aanwijzingen heilig, rechtvaardig en goed. Dan gaat het om seksuele gemeenschap binnen het huwelijk van één man met één vrouw. Daarmee kan de kleine kans die er is op overlijden aan baarmoederhalskanker, veel verder omlaag worden gebracht dan met vaccinatie ooit het geval zal zijn.

10. Waar kan ik terecht voor meer informatie?

Heeft u vragen bij wat u leest? Wilt u doorpraten met iemand die uw principes deelt? Leden en niet-leden van de NPV kunnen bellen tijdens onze spreekuren op maandag- en donderdagmiddag van 13.30-16.30 uur. Bel (0318) 54 78 88. Wij zitten klaar om naar u te luisteren! U kunt uw vragen ook mailen naar info@npvzorg.nl. U krijgt dan binnen een paar dagen antwoord.

4

Wij hebben de vragen bij wel of niet inenten voor u op een rijtje gezet in een keuzehulp. Deze kunt u kosteloos bij ons bestellen. Bel (0318) 54 78 88 of mail naar info@npvzorg.nl. Wij sturen u dan zo snel mogelijk de keuzehulp toe.

Informatie van de overheid vindt u op de websites www.prikenbescherm.nl en www.rivm.nl. Er is ook een telefoonnummer van Postbus 51 voor publieksvragen: (0800) 301 80 51.

De NPV is er voor vragen over gezondheid en ziekte. Daarbij baseert de NPV zich op Bijbelse waarden en normen. Op ruim 70 plaatsen in Nederland verleent de NPV vrijwillige thuishulp, deels tot in de laatste levensfase. De NPV bestaat dankzij contributies en giften en wordt aangemerkt als ANBI. Voor € 13,50 per jaar bent u lid en kunt u gebruik maken van Bijbels geïnspireerde hulp en advies. Ook ontvangt u vier keer per jaar ledenblad ZORG. Jongeren van 12 tot 25 jaar en ouderen vanaf 65 jaar betalen slechts € 8,50 per kalenderjaar.